

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1. Motivul emiterii actului normativ

1.1. Situația actuală. Economia românească înregistrează, în mod repetat, situații în care statul român acordă sprijin financiar substanțial unor operatori economici, fie prin acte juridice specifice care nominalizează direct beneficiarul, fie prin alocări cumulate din mai multe scheme de ajutor acordate aceluiași operator, iar scopul economic urmărit prin acordarea acestor ajutoare nu se realizează, în timp ce beneficiarii sunt ulterior înstrăinați sau intră în insolvență fără ca statul să dispună de instrumente juridice eficiente de recuperare a investiției publice sau de participare la valoarea creată.

Următoarele cazuri documentat public ilustrează caracterul fenomenului:

a. Parcurile eoliene Fântânele-Cogealac (subvențiile continue și vânzarea în lanț)

Situația: În perioada 2008-2012, grupul ceh CEZ a construit cel mai mare parc eolian pe uscat din Europa, în zona Dobrogea, cu o investiție de 1,1 miliarde euro. Începând cu anul 2013, parcul a beneficiat anual de sume substanțiale prin schema de sprijin a producătorilor de energie regenerabilă (certIFICATE VERZI). În octombrie 2020, CEZ Group a anunțat vânzarea tuturor activelor românești către fondul australian Macquarie (tranzacție finalizată în 2021). Ulterior, în septembrie 2024, același pachet a fost revândut către grupul grec PPC pentru aproximativ 700 milioane euro. Deși statul român a finanțat anual operațiunile parcurilor, a fost un simplu spectator la aceste tranzacții cu infrastructură critică.

Propunerile noastre de schimbare a legislației ar fi prevenit o asemenea situație.

Cum ar fi funcționat legea: Deși certificatele verzi fac parte dintr-o schemă generală, cumulul ajutoarelor primite de operatorii parcului în orice interval de 3 ani consecutivi a depășit cu mult pragul de 10 milioane euro impus de lege. Prin urmare, operatorii ar fi intrat automat sub incidența legii, iar termenul de protecție de 5 ani s-ar fi actualizat permanent la fiecare nouă tranșă de subvenții. La tranzacțiile de exit din 2020 și 2024, investitorii ar fi fost obligați să ceară Certificatul de Conformitate de la Consiliul Concurenței. Statul român ar fi avut ocazia legală de a bloca vânzările către fonduri străine și de a-și exercita dreptul de preempțiune (pentru a readuce în portofoliul național active energetice strategice și profitabile) sau dreptul de conversie în acțiuni pentru a participa la profitul tranzacției.

b. Cazul Liberty Galați

În anul 2023, Guvernul României a aprobat, printr-un Memorandum guvernamental, un credit cu dobândă subvenționată/garanție de stat de până la 150 milioane euro pentru Liberty Galați. Combinatul a fost nominalizat expres drept beneficiar al acestui pachet de salvare.

Propunerile noastre de schimbare a legislației ar fi prevenit o asemenea situație.

Cum ar fi funcționat legea: Aprobarea facilității prin Memorandum, cu nominalizarea directă a combinatului, se încadrează perfect în definiția de „ajutor public individual”. Ca urmare a încasării acestui sprijin, din anul 2023 a început să curgă un termen de protecție de 5 ani. Prin urmare, dacă acționarii Liberty ar încerca să încheie o tranzacție de înstrăinare a combinatului către un alt gigant industrial (*un exit strategic*) până în anul 2028, legea propusă se va activa automat. Statul român va avea pârghia legală să intervină direct în tranzacție, având opțiunea de a recupera prioritar banii publici (ajutorul actualizat) înainte ca acționarii străini să plece cu eventualul profit.

c. Parcul eolian Crucea Nord

Parcul eolian Crucea Nord (108 MW) a fost dezvoltat în 2014 de grupul german STEAG, controlat de un consorțiu de șase companii de utilități deținute de municipalități germane. Investiția inițială, de aproximativ 200 milioane euro, a fost amortizată anual prin schema certificatelor verzi reglementată de Legea nr. 220/2008. În februarie 2021, după un proces competitiv internațional, STEAG a vândut parcul către compania de stat Hidroelectrică pentru 130 milioane euro, sumă plătită integral dintr-un credit bancar pe șapte ani contractat de cumpărătorul român. Statul român s-a aflat astfel în situația paradoxală de a achiziționa pe credit un activ a cărui dezvoltare o finanțase deja prin sistemul național de subvenții, fără ca legislația în vigoare să îi confere vreo pârghie de intervenție anterioară.

Propunerile noastre de schimbare a legislației ar fi prevenit o asemenea situație.

Cum ar fi funcționat legea: Deși schema certificatelor verzi este, formal, o schemă generală exceptată prin Art. 5 alin. (1) lit. c) din prezenta lege, alocările individuale primite de Crucea Wind Farm S.A. au cumulat cu mult peste 10 milioane euro echivalent-grant brut în orice interval de 3 ani consecutivi, plasând operatorul sub incidența mecanismului prevăzut la Art. 4 alin. (4). Tranzacția dintre STEAG și Hidroelectrică ar fi constituit un act de înstrăinare în sensul Art. 3 lit. f), iar finalizarea ei ar fi necesitat obținerea Certificatului de Conformitate. Statul român, prin Ministerul Finanțelor, ar fi avut opțiunea de a exercita dreptul de recuperare a echivalentului-grant brut actualizat, evitând astfel necesitatea contractării unui credit bancar pentru a achiziționa, prin intermediul

Hidroelectrica, un activ pe care îl subvenționase deja. Alternativ, exercitarea dreptului de conversie ar fi permis statului să dobândească o participație minoritară la Crucea Wind Farm în schimbul ajutorului acordat, fără efort bugetar suplimentar.

1.2. Insuficiențele reglementărilor în vigoare. Cadrul juridic actual nu conține un mecanism general și predictibil pentru protecția investițiilor publice acordate individual sau cumulate în proporții substanțiale, activat de înstrăinarea companiei beneficiare:

Vidul legislativ este real, documentabil, iar efectele economice cumulate se cifrează, doar în cazurile prezentate, la ordinul a miliarde de euro.

1.3. Principiile de bază și finalitatea reglementării. Mecanismul propus se fundamentează pe următoarele principii: aplicarea exclusivă asupra fondurilor naționale (finanțările europene rămân supuse Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 și actelor juridice ale Uniunii Europene aplicabile); condiționarea ab initio a ajutorului (mecanismul reprezintă o condiție acceptată de beneficiar la momentul primirii ajutorului, parte integrantă a actului juridic de acordare, nu o restricție impusă retroactiv); dublul prag de aplicabilitate (ajutoare individuale peste 1 milion euro și cumul de ajutoare peste 10 milioane euro în 3 ani); proporționalitatea (praguri valorice, exceptări multiple, termen limitat de 5 ani, plafon pentru conversie de 20% din capital, mecanisme de aprobare tacită); subsidiaritatea drepturilor statului (recuperare, preempțiune, conversie, în această ordine, exclusiv una pentru aceeași operațiune); opozabilitatea și publicitatea (înregistrare cu mențiune distinctă în Registrul ajutoarelor de stat și mențiune la registrul comerțului); neretroactivitatea (aplicare exclusivă ajutoarelor acordate după intrarea în vigoare); nediscriminarea (aplicare uniformă, indiferent de naționalitatea beneficiarului sau a potențialilor cumpărători).

1.4. Elementele de noutate. Proiectul introduce noțiunea de „ajutor public individual” nominalizat și de „cumul de ajutoare publice” peste 10 milioane euro în 3 ani; mențiunea distinctă în Registrul ajutoarelor de stat existent (art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014), fără crearea unui registru paralel; trei drepturi subsidiare ale statului — recuperare, preempțiune, conversie — cu plafon de 20% pentru conversie și fără drepturi speciale de guvernare; Certificatul de Conformitate emis de Consiliul Concurenței, cu aprobare tacită în 30 de zile; termen de protecție dinamic pentru cumul, care se resetează la fiecare nouă tranșă primită în fereastra de 3 ani; excepții pentru fondurile europene, ajutoarele IPCEI, ajutoarele de salvare/restructurare și operațiunile de ofertă publică inițială; sursa de finanțare clarificată pentru dreptul de preempțiune (bugetul Ministerului Finanțelor și Fondul de rezervă bugetară); mecanism de siguranță în cazul refuzului conversiei, prin acțiune la Tribunalul București sau

prin trecere automată la dreptul de recuperare; protecția împotriva eludării prin succesiuni de operațiuni lipsite de scop economic propriu.

Secțiunea 2. Impactul socio-economic

2.1. Impactul asupra mediului de afaceri. Microîntreprinderile și întreprinderile mici sunt expres exceptate. Operatorii care nu primesc ajutor individual peste 1 milion euro și nu cumulează peste 10 milioane euro în 3 ani nu sunt afectați. Operatorii care primesc ajutor individual nominalizat peste 1 milion euro sau care cumulează peste 10 milioane euro din surse multiple acceptă, la momentul primirii ajutorului, o condiție de protecție a statului activabilă timp de 5 ani; beneficiarii care dezvoltă efectiv activitatea nu sunt afectați negativ. Operațiunile de ofertă publică inițială efectuate prin sistemul reglementat de Legea nr. 24/2017 sunt expres exceptate. Schemele generale de ajutor rămân neafectate în ceea ce privește mecanismul lor propriu de acordare.

2.2. Impactul concurențial și asupra regulilor ajutorului de stat. Mecanismul nu constituie, în sine, ajutor de stat în sensul art. 107 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, întrucât nu transferă resurse publice și nu conferă avantaj economic selectiv; el condiționează ajutorul de obligații corelative asumate voluntar. Mecanismul se aplică nediscriminatoriu, respectând libera circulație a capitalului (art. 63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene) și libertatea de stabilire (art. 49 din același tratat). Restricțiile sunt proporționale și justificate de un motiv imperios de interes general, conform jurisprudenței constante a Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia restricțiilor justificate de protecția intereselor financiare ale statelor membre.

Secțiunea 3. Compatibilitatea cu dreptul Uniunii Europene

În conformitate cu art. 29 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, prezenta secțiune cuprinde mențiunea expresă privind compatibilitatea cu reglementările Uniunii Europene.

Mecanismul propus nu constituie ajutor de stat în sensul art. 107 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Restricțiile asupra liberei circulații a capitalului (art. 63) și libertății de stabilire (art. 49) sunt proporționale și justificate de un motiv imperios de interes general — protecția fondurilor publice împotriva utilizării speculative pe seama ajutorului de stat — conform jurisprudenței constante a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Anterior intrării în deplină aplicare, Guvernul României, prin Consiliul Concurenței, notifică Comisia Europeană cu privire la mecanismul instituit (art. 108 alin. (3) din Tratat).

Mecanismul este compatibil cu Regulamentul (UE) nr. 651/2014 (alocările sub regulament contribuie la calculul pragului de cumul, dar regulamentul însuși

rămâne neafectat); cu Regulamentul (UE) 2023/2831 (ajutoarele de minimis sunt expres exceptate); cu Orientările Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (proiectul recunoaște ca excepție ajutoarele deja condiționate prin decizie a Comisiei).

Mecanismul prezentei legi se aplică exclusiv ajutoarelor acordate din resurse ale bugetului de stat al României. Finanțările nerambursabile din fonduri ale Uniunii Europene rămân supuse regimului propriu de monitorizare și recuperare prevăzut de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011.

Secțiunea 4. Consultările derulate în vederea elaborării proiectului

În elaborarea proiectului s-au parcurs următoarele faze: analiza cazuisticii documentate public din ultimul deceniu al economiei românești; analiza comparativă a legislațiilor internaționale relevante (CHIPS and Science Act, mecanismele de recuperare a sumelor IPCEI, instrumente „golden power” din statele membre ale Uniunii Europene); analiza cadrului juridic intern (Constituția României, republicată, Legea societăților nr. 31/1990, republicată, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014, Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, Legea nr. 346/2004, Legea nr. 26/1990, republicată, Legea nr. 85/2014, Legea nr. 24/2017, republicată, Legea nr. 500/2002, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, Codul de procedură fiscală, republicat, Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004); identificarea vidului legislativ; elaborarea soluției normative cu dublu prag de aplicabilitate; verificarea conformității terminologice și de integrare legislativă cu actele normative în vigoare.

Anterior adoptării, proiectul va fi supus consultării Consiliului Concurenței și Ministerului Finanțelor, avizării Consiliului Legislativ (obligatorie, conform art. 8 alin. (2) din Legea nr. 24/2000) și consultării informale cu Direcția Generală Concurență a Comisiei Europene.

Prezenta propunere legislativă nu a făcut obiectul consultării publice prevăzute de Legea nr. 52/2003, aceasta nefiind obligatorie pentru propunerile legislative ale parlamentarilor, conform art. 6 alin. (1) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Considerații finale

Proiectul de lege răspunde unei probleme reale, repetate și documentate: pierderea de către statul român a investițiilor publice naționale acordate unor operatori economici care sunt ulterior înstrăinați sau intră în insolvență fără ca scopul economic al ajutorului să fi fost realizat. Cazurile Liberty Galați, Blue Air,

CFR Marfă și ArcelorMittal Hunedoara ilustrează caracterul sistemic al fenomenului.

Soluția propusă are două praguri de aplicabilitate, unul pentru ajutoarele individuale nominalizate de minimum 1 milion euro, celălalt pentru cumulul de ajutoare de minimum 10 milioane euro în 3 ani, acoperind atât cazurile clare de ajutor individual, cât și situațiile în care un beneficiar acumulează sprijin public substanțial din surse multiple. Legea instituie trei drepturi subsidiare ale statului, este limitată în timp la 5 ani, respectă dreptul Uniunii Europene și Constituția României, nu afectează ajutoarele de minimis, aporturile la prețul pieței, ajutoarele IPCEI, ajutoarele de salvare/restructurare deja condiționate prin decizii ale Comisiei Europene, fondurile europene supuse regimului propriu și operațiunile de ofertă publică inițială de pe piața reglementată, și nu are caracter retroactiv.

Adoptarea proiectului reprezintă un act de protecție a banului public și un pas necesar pentru alinierea cadrului juridic românesc la standardele contemporane.

În temeiul art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată, vă adresăm rugămintea de a solicita Guvernului să comunice punctul de vedere asupra prezentei propuneri legislative.

INIȚIATOR:

Senator AUR Șipoș-Eugen Cristian

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege privind protecția investițiilor publice acordate individual operatorilor economici prin instituirea drepturilor statului de recuperare, preempțiune și conversie

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	SIMION GEORGE NICOLAE	AUR	
2.	TILEA STRO	AUR	
3.	Veloscu Florin Bogdan	AUR	
4.	BUTURA CRISTINA-IRINA	AUR	
5.	GORLUI MIHAI - OCTAVIAN	AUR	
6.	Vulpoiu Dorinel	AUR	
7.	DASCĂLU CRISTINA EMANUELA	AUR	
8.	VĂRSAN CIPRIAN NICOLAE	AUR	
9.	Bădiu Georgel	AUR	
10.	CACIM GHE MATEI	AUR	
11.	BADEA NELU VALENTIN	AUR	
12.	IAGAL MONICA	AUR	
13.	PUSCĂȘU PETRE	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege privind protecția investițiilor publice acordate individual operatorilor economici prin instituirea drepturilor statului de recuperare, preempțiune și conversie

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
14.	Bogdan T. Serone	ACR	
15.	GHEORGHE IONEL	AUR	
16.	VADIM-TUDOR LIDIA	AUR	
17.	MHAESCU MUGUR	AUR	
18.	Priescu Ionelia	AUR	
19.	POPESCU ANTONIO GABI	AUR	
20.	CIPRIAN PARASCAN	AUR	
21.	ARIADNA-ELENA CIRLIGEANCI	A.U.R.	
22.	GHERASIM LAULA	AUR	
23.	EMACHE DIANA	AUR	
24.	NEGUESCU MIHAI-BOGDAN	AUR	
25.	PASCARIU MIHAI-COSMIN	AUR	
26.	IANASĂ DAN	AUR	

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative – Lege privind protecția investițiilor publice acordate individual operatorilor economici prin instituirea drepturilor statului de recuperare, preempțiune și conversie

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
27.	COLEȘA ILIE-ALIN	AUR	
28.	MUSAI LUCIAN	AUR	
29.	LOVIN DANON	AUR	
30.	Vulpoiu Dorinel	AUR	
31.	KOLAR EDUARD	AUR	
32.	MICHAU SAMUEL-VIRGIL	AUR	
33.	MITREA DUMITRIANA	AUR	
34.	PĂUNESCU SILVIU-TITUS	AUR	
35.	BIRO DANIEL-RĂZVAN	AUR	
36.	IOSUB COSMIN-TEODOR	AUR	
37.	CIOBNEI DANIEL-CĂTĂLIN	AUR	

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative – Lege privind protecția investițiilor publice acordate individual operatorilor economici prin instituirea drepturilor statului de recuperare, preempțiune și conversie

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	PETRISOR PEIV	AUR	
2	Petre George Costel	AUR	
3	Luminița Paucan-Fernandes	AUR	
4	DANIȚELA STEFĂNESCU	AUR	
5	IACOB C. CIPRIAN	A.U.R.	
6	CONSTANȚINESCU ROSICA	AUR	
7	Stefan Geanănuș	AUR	
8	SIPOS EUGEN CRISTIAN	AUR	
9	STEFĂNA MIHAI	AUR	
10	VASILE MARIANA	AUR	
11	STOICA CIPRIAN-TITI	A.U.R.	
12	Sanda Mircea Tomuș	A.U.R.	
13	PLĂEȘU LAURENȚIU	A.U.R.	

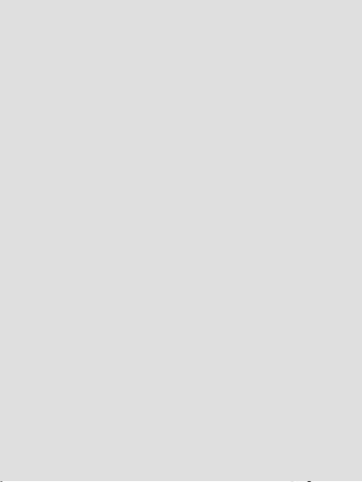
LISTA

Suținătorilor propunerii legislative – Lege privind protecția investițiilor publice acordate individual operatorilor economici prin instituirea drepturilor statului de recuperare, preempțiune și conversie

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
14.	Cristina Dumitrescu	A.U.R.	
15.	Bădoeș I. Ecaterina	AUR	
16.	Chelof Costache	AUR	
17.	Dăbuleț Andrei	A.U.R.	
18.	SFAU DUMITRU	A.U.R.	
19.	LAVRIC SORIN	A.U.R.	
20.	Părosca Teofil	A.U.R.	
21.	ROMAN Valentin	A.U.R.	
22.	Săgeanu Cătălin	A.U.R.	
23.	Vlăsescu Virgil	AUR	
24.	Căstăruș Valeriu	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege privind protecția investițiilor publice acordate individual operatorilor economici prin instituirea drepturilor statului de recuperare, preempțiune și conversie

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	Bostan Stefan	Pace.	
2	NICULA MIRCEA CRISTIAN	PSD	
3	MARGINEAN Lucian	PSD	
4	CARB IONEL	APILIA PSD	
			✓